

ÁTVILÁGÍTVA – Iványi Magdolna (Kecskemét) levele megjelent a Petőfi Népe című megyei lapban

TISZTELT POLGÁRMESTER ÚR, KÉPVISELŐ-TESTÜLET!

Mi, pedagógusok aggodalommal, kétségekkel szemléljük az Önök törekvéseit, amelyek az oktatási intézmények pénzének elvonására irányulnak. Kétségeink közül – nem a teljességre törekedve – szeretnénk néhányat továbbgondolásra javasolni. A pénzelvonásból következők a szakkörök és az edzések, tehát a délutáni foglalkozások megszűnése. E tevékenységek nemcsak azt a célt szolgálták, hogy egyéni képességeket fejlesszenek, hanem általában is hasznos időöltést biztosítottak tanulóink számára. Éppen azoknak a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeknek, akiknek szülei ezt biztosítani nem tudják. Ezek a tanulók így még hátrányosabb helyzetbe kerülnek: otthoni ellenőrzés, nevelő közösség, értékközvetítő program helyett marad számukra a magány vagy a bandákba verődés. A csavargás, a lakótelepi tereken történő rombolás, vagy az öncélú, léleknyomorító időöltés a játéktérben.

Talán Önök nem érzik ennek veszélyét? Járják végig az utcákat, tereket, játéktérket 14 óra után! Látni fogják: már most is éppen elegendő csellengnek diákjaink közül. Megéri-e ennek a városnak, hogy az ő számuk szaporodjon, rombolva környezetét és önmagát?! Nevek, ismerősök híján hihetetlennek tűnhet, amit állítok, de én, mi ismerjük, tanítjuk ezeket a gyerekeket. S tudjuk, hogy a 10-14 éves korosztály 50 százaléka potenciális alanya az ilyen sorsra kerülésnek! Éppen az említett foglalkozások mentették meg őket, amiket most Önök megszüntetni terveznek! Pedig nálam jobban tudják: a társadalom további hanyatlásának megakadályozása kevesebbe kerül, mint a gyökeréig romlott megjavítása!

Úgy gondolom, hogy politikai, s vezető szerepüket éppen azért vállalták, mert szembesültek az elmúlt évtizedek hamis értékeket közvetítő hatásaival, s azok ellen akartak tenni. Éppen most kellene az ifjúságot a valódi értékek megismerésére, befogadására alkalmassá tenni, s gyakran a szülői hatások ellenére erkölcsöt, toleranciát, a környezet és a társadalom iránti megbecsülést tanítani számukra. És most hagyjuk őket magukra?

Gondtalan jövővel oly kevésbé kecsesítő korunkban most kellene őket a konfliktusok – ne adj Isten: kudarcok – elviselésére, a küzdeni és lemondani tudásra nevelni. A növekvő veszélyeket ismerve (drog, bűnözés) most kellene őket képessé tenni önmaguk védelmére. S most ne tegyünk értük semmit? Annyit se, amennyit 2-10-20 évvel ezelőtt még megtehettünk, s amiről ma látjuk, hogy az is kevés volt?! Nemcsak rövidlátó, de pusztító politika az, amelyik a jövőn veszi meg a jelent!...

„Nyelvében él...” /?!/

Török László¹

Ez a foglalkozásterv eredetileg az 1994. november 12-én Kecskeméten megrendezett „HOL-MI”-ra készült. Csoportommal – amely akkor négy hónapos drámajátzó „rutinnal” rendelkezett – be is mutattam. Aki látta, talán el tudja dönteni, mennyiben tért el a megvalósulás a bemutatkozó írásban megelőlegzettekől, s mennyiben felelt meg a dráma, a tanítási dráma, az oktatásban alkalmazott dráma stb. követelményeinek.

Ennyi idő elteltével úgy ítélem meg, hogy a „filmet forgatunk” fikciótól elszakadva – hisz nincs perdöntő hatással a munkára – **egy anyanyelvi órasorozat** (vagy tábor) **hosszabb folyamatában hasznosítható gyakorlatfűzért tudok átnyújtani az olvasónak** (kiemelés tőlem – K. L.), más célok, más igények által módosított szabad alkalmazásra.

Így írtam tavaly a tervezetről:

A tanítási terület: anyanyelvi oktatás, irodalom.

Mi a foglalkozás célja? Nem leíró nyelvtani ismeretek felmondása, nem tesztszerű helyesírási tréning és/vagy felmérés, nem kötetlen beszélgetés a nyelvről, a nyelvhasználatról, nem az erről szóló műsor összeállítása és „betanítása”, nem metanyelvi szövegek elemzése, nem nyelvművelő cikkek tanulságainak megfogalmazása, nem beszédtechnikai gyakorlatsor – mint, egyébként, a jelölt tanítási terület létjogosult tevékenységi formái –, hanem cselekedtetésre építő, problémák („betegség tünetek”) felismerésére és megoldására ösztönző, fantáziát, kreativitást, szabályismeretet, könyvhasználati jártasságot, beszéd- és improvizációs bátorságot igénylő közös tevékenykedés.

A *fókuszban* az áll, hogy gyógyítható-e a megbetegedett nyelv? Illetve, ha a nyelv mint absztrakció önmaga nem lehet beteg, a használóinak – azaz nekünk – mit kell tennünk a felépülésért?

A foglalkozás menete

1. Tünetek

A tanár megkéri – a foglalkozás előtti napokban – az arra legalkalmasabb tanítványát, hogy készüljön a Kőlcsey szöveg többféle stílusban/hangnemben történő felolvasására. Olvassa fel: a.) ünnepélyesen, szónoki hevülettel; b.) tárgyilagosan, hűvösen; c.) unott, közömbös, „mi közöm ehhez” stílusban.

Melyik hangnem fejezi ki leginkább a mai hozzáállást, nyelvhasználói beállítódást? Milyen bajok vannak a

¹ Török László szabadszállási általános iskolai tanár. 1994-ben tette le a drámajáték-vezetői vizsgát – kiváló eredménnyel.